

Rodna Gruda

Na italijanskem škornju prek sto spomenikov (I. del)

Over 100 Monuments on the Italian Peninsula (1st part)

Objavljeno dne/Published on: 05.09.2013

Avtor članka/Article Author: Ajda Rogelj

Italija se ponaša z velikim številom izseljenskih spomenikov, zato jih bomo predstavili v dveh prispevkih. V septembrski številki Rodne grude pišemo o splošnih značilnostih, v nadaljevanju pa bomo podrobneje predstavili nekaj spomenikov.

Italy is known for its numerous emigrant monuments which is why we will present them in two parts. This issue includes some general characteristics but the continuation will feature more of an in-depth presentation of some of the monuments.

Spomenik izseljencem v Possagno, Treviso.(vir: Comuni-Italiani.it.)

Italijo poznamo po njeni kulturni pestrosti in ohranjenosti starodavnih znamenitosti. Več stoletij je namreč krojila razvoj evropske umetnosti in hrani največje umetniške zaklade na svetu, zaradi česar jo nekateri imenujejo kar največja umetnostna galerija na svetu. Italija sodi med visoko razvite države, a je bila podobno kot ostale evropske države v preteklosti vendarle tudi dežela izseljevanja. Je pravzaprav ena izmed glavnih izseljenskih držav, saj se je samo v obdobju od leta 1861, ko se je Italija zedinila, pa do 1960., ko se je začela gospodarsko močno razvijati, iz nje izselilo več kot 25 milijonov ljudi. Izseljevali so se

predvsem zaradi revščine, ki je v preteklih stoletjih vladala po vseh koncih italijanskih dežel. Selili so sevečinoma v Severno Ameriko, Francijo in Nemčijo. Izseljenski tokovi so v Italiji potekali nekoliko drugače kot v preostalih državah stare celine. Tako jih je skoraj ena tretjina ostala na evropskih tleh in se izognila dolgemu in napornemu potovanju prek oceana. Kljub temu pa samo število italijanskih izseljencev, ki so se v 19. in 20. stoletju izselili v Združene države Amerike, presega štiri milijone.

Lokalno obarvani spomeniki

Italija je upravno sestavljena iz 20 regij, vsaka izmed teh pa se deli še na več pokrajin. Na sliki zemljevida lahko razberete razporeditev italijanskih regij, na desni strani slike pa je posameznim regijam pripisano število izseljenskih spomenikov. Gre za našo približno oceno, ki je nastala na podlagi preučitve izseljenskih spomenikov v Italiji. V različnih delih te države lahko najdemo ogromno izseljenskih spomenikov, saj smo jih našli več kot sto. Zaradi tega smo se odločili, da bomo podrobneje predstavili le tiste, ki najbolj izstopajo. Največ, več kot 40 izseljenskih spomenikov, najdemo v Benečiji (it. Veneto). Ta severovzhodni del Italije, ki zajema Benetke, Padovo in Verono, danes velja za eno bogatejših italijanskih regij. A temu ni bilo vedno tako, saj se je gospodarski razvoj Benečije pričel šele po koncu druge svetovne vojne. Tolikšno število izseljenskih spomenikov je povezanih z izseljevanjem iz tega dela Italije, saj se je po zedinjenju z Italijo veliko Benečanov izselilo v Južno Ameriko. Poleg Benečije, ki po številu izseljenskih spomenikov vsekakor izstopa, je izseljenskih spomenikov veliko (od pet do deset) tudi v naslednjih regijah: Abruzzi, Molize, Furlanija – Julijska krajina, Lombardija, Sicilija in Lacij. Ob pregledu izseljenskih spomenikov v Italiji lahko rečemo, da je posebna značilnost predvsem ta, da so zelo lokalno obarvani. Spomeniki so namreč postavljeni in namenjeni predvsem lokalnim izseljencem. Taki so na primer izseljenski spomeniki, namenjeni Abrucem (it. Monumentoagliabruzzesinelmondo) in Trevižanom po svetu (it. MonumentoTrevisaninelmondo). Zasledimo pa še večjo razčlenjenost izseljenskih spomenikov, kot so na primer spomeniki izseljencem z območij Capracotta (it. MonumentoCapracottesinelmondo) in Mantova (it. MonumentoMantovaninelmondo), pa tudi posamičnih mest, kot je npr. Verona ([Monumentoall'emigranteveronese](#)). Ta regionalnost in lokalnost izhaja iz zgodovine oblikovanja italijanske republike, ki je nastala z združitvijo prej samostojnih pokrajin. A vseeno gre pri tem za posebno lastnost, saj tako velikega števila spomenikov, ki so posvečeni lokalnim izseljencem, ne moremo zaslediti nikjer drugod po svetu.

Vseeno pa v Italiji najdemo tudi spomenike, ki so namenjeni vsem izseljencem, npr. tisti v Possagnu, Trevisu (it. Monumenti a tuttugli Emigranti), ki je prikazan na sliki 2. Posvečeni so tistim, ki so svojo rodno italijansko pokrajino zapustili, a sočasno z njo ohranili močno vez. Lokalne skupnosti v Italiji so nanje ponosne, saj se zavedajo, da so njihovi izseljenci prispevali k ekonomski rasti in blaginji držav, v katerih so se naselili. Praviloma pa so izseljenci pripomogli tudi k večji blaginji svojih rodni pokrajin, saj so družinam v rodni Italiji pošiljali denar. Ravno to je razlog, da so se jim v domačih krajih oddolžili s postavitvijo izseljenskih spomenikov.

Druga spominska obeležja

Izseljenski spomeniki v Italiji so seveda različni, čeprav jih je največ oblikovanih v kipe pokončnih mož, s kovčki v roki, kot je na primer ta v Valenzanu (Apulija), ki ga lahko vidite na sliki 3. Poleg temu podobnih je še cela vrsta posebnih spomenikov in spominskih obeležij, kot so izseljenski parki (npr. v kraju Vinchiatturo), trgi (npr. Piazzadell'Emigrante v Salernu), muzeji (npr. CasaGiannini v Genovi) in ceste, posvečene izseljencem (npr. Viadell'emigrante v Larinu). Bolj podrobno pa bomo posamične izseljenske spomenike v Italiji predstavili naslednjič.

/Se nadaljuje/

